

Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem? ¹⁶Hiszen te vagy a mi atyánk, Ábrahám nem ismer bennünket, Izráel nem törődik velünk. URam, te vagy a mi atyánk, ősidőktől fogva megváltónknak nevezünk. ¹⁷Miért engeded, URam, hogy letévedjünk utaidról? Miért engeded, hogy a szívünk kemény legyen, s ne féljen téged? Fordulj szolgálidhoz, örökséged törzseire! ¹⁸Szent néped csak kis ideig birtokolta szent helyedet, azután ellenségeink taposták. ¹⁹Olyanok lettünk, mintha sohasem uralkodtál volna rajtunk, mintha nem a te nevedről neveztek volna el. Bárcsak szétszakítanád az eget, és leszállnál, hogy meginogjanak előtted a hegyek! Ahogy a tűz lángra lobbantja a rőzsét, és felforralja a tűz a vizet, úgy ismertesd meg nevedet ellenségeiddel: reszkessenek tőled a népek, ²ha majd váratlanul félelmes dolgokat művelsz: ha leszállsz, meginognak tőled a hegyek. ³Soha, senki sem hallotta, fülébe nem jutott, szemével nem látta, hogy volna isten rajtad kívül, aki ilyet tenne a benne bízókért.

Kedves Testvéreim!

Mikulás napja van. Mivel eléggé sok hagyomány keveredik ezzel a nappal kapcsolatban, ezért most először nézzük meg honnan is származik ez az ünnep. 300 körül élt a dél-itáliai Myra városában egy püspök – Miklós – akiről a következő legenda terjedt el: „Egy elszegényedett nemesembernek három lánya volt, akiket megfelelő hozomány hiányában nem tudott férjhez adni. Így az a sors várt rájuk, hogy hajadonok maradnak és megélhetési prostitúcióra kényszerülnek. Miklós elhatározta, hogy segít rajtuk, de szerénységből ezt titokban tette. Az éj leple alatt egy arannyal telt erszényt dobott be a szegény ember ablakán, aki legidősebb leányát így tisztességesen férjhez tudta adni. Az elkövetkező években így tett a másik két lánnyal is, a harmadik évben azonban az apa megleste az adakozót, hogy megköszönje neki az ajándékot, de Miklós azt mondta, hogy egyedül Istennek tartoznak köszönettel.”

Az adakozásai miatt a nép elnevezte „Noel Baba”-nak, ami azt jelenti „Ajándékozó Apa”.

A legenda hatására csupán az 1800-as évek közepétől terjedt el Miklós napjához kapcsolódóan az ajándékozás szokása.

Miklós püspök a szegényeket, azon belül is a gyerekeket segítette a feljegyzések szerint. Sokan köszönhetik neki életüket. De ő mindezt nem azért csinálta, hogy tiszteljék az emberek. Az éj leple alatt, titokban tette, amit tett. Miért? Nem azért mert szent volt – bár a katolikus egyházban szentként tisztelik, hanem azért mert ő maga megtapasztalta azt, amiről mai igénkben Ézsaiás prófétánál még csak vágyként fogalmazódik meg, amit a miatyánkban napról-napra mi is imádkozunk: jöjjön el a te országod. Miklós életébe eljött az Isten országa, ő megtapasztalta az Isten hatalmát, és volt benne Istenfélelem. Félt az Istentől – félt az ítélettől, mert az Isten megítél.

Advent második vasárnapja – az adventi koszorú második lángja az ítéletre figyelmeztet. Lesz ítélet.

Az iskolában, amikor egy-egy tananyag végére értünk általában témazáró dolgozatot írtunk. Ezt általában be is jelentették előre, tehát senkit sem ért váratlanul, mégsem örültünk neki. A számonkérés az mégiscsak számonkérés, és még a legjobb tanuló is hibázhat. A témazáró dolgozatnál két rosszabb volt, az egyik a röpdolgozat, ami előtt egy-két órával a tanárok általában bejelentették, vagy ha már régen nem volt semmiféle számonkérés, akkor számítottunk rá, hogy be fog következni. A másik pedig, amikor tapintani lehetett a csendet az iskolában a felelés, talán mindenkinek az emlékezetében él, amikor a tanár lapozza a naplót: csak még egyet, haladjon csak a névsor vége felé én az elején vagyok... vagy álljon már meg, nehogy elmenjen az N betűig könyörgöm. Istenen, csak most ne feleljek, bármikor csak most ne...

Az imádság még a hitetlen diákok ajkáról is felszáll, csak az a baj, hogy akkor mikor ott állunk kint a tanári asztal mellett már késő.

Be kell vallanom, dolgozatot írtam. Nem raktam magasra a mércét, mindenki írhatta a kedvenc témáját. A dolgozatok mégsem úgy sikerültek, ahogyan számítottam rá. Sokkal gyengébbek lettek, ezért még lejjebb tettem a mércét, így sikerül a 10 fős csoportból 3-nak ötösré. Viszont én nem szeretnék hittanból 5-ösnél rosszabb jegyet adni. Így bejelentettem, aki 3-ast vagy 4-est írt az a következő órán felel. Talán nem vettek komolyan, de a felelésnél sem brillíroztak, újabb háromnak beírtam az ötöst, de maradtak még négyen, akiknek javítani kell. Pedig a követelmény nem nagy, de valahogy az van bennük, hogy ez egy laza óra, erre már nem is kell készülni, ez úgyis ötöst ad. És igazuk van, ötöst adok, csak akkor egyre szigorúbb kell, hogy legyenek, egyre többet és többet kell majd követelnem, minden órán felelés, dolgozat, amíg meg nem tanulják.

Az ítéletről sokszor azt gondoljuk, mint a gyerekek a hittanóráról: Isten úgyis ötöst ad. Pedig nem. Bár ő szeretne mindenkinek ötöst adni, de ez addig nem megy, amíg a minimál szintet nem teljesítette valaki.

Az első feladat pedig nem tűnt túl nehéznek: be kellene tartani egyetlen szabályt: ne egyetek arról a fáról. Nem ment. Ádám és Éva elbuktak, jöhetett a javítóvizsga: Káinnak azt mondja Isten: a bűn az ajtó előtt leselkedik és rád vágyódik, de te uralkodj rajta. Nem sikerült. Káin is megbukott. Hátha Nóéval majd új indul... de nem, az özönvíz sem segített. Akkor kiválasztok egy népet, akik figyelnek rám és Isten elhívta Ábrahámot. És működött... egy darabig... de aztán kellett 10 parancsolat... nem vált be, nem tudták megtartani...

Azután egyre súlyosabb és súlyosabb büntetések, amelybe az ember saját maga sodorta saját magát, mert nem figyel oda az Istenre, mert nem veszi komolyan Őt, aki pedig mindent megtesz az emberért.

Mai alapigénkben Ézsaiás próféta már úgy beszél Istenről, mint egy visszavonult uralkodóról, akit bezártak a tróntermébe, lenne hatalma ugyan eljönni, de ha eljön, akkor véget vet mindennek.

Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem? ...¹⁷Miért engeded, URam, hogy letévedjünk utaidról? Miért engeded, hogy a szívünk kemény legyen, s ne féljen téged? ... ha leszállsz, megინognak tőled a hegyek.

Advent – ad ventus Domini – az Úr eljövetele – Az első adventi gyertya arra figyelmeztet: eljött a király, kilépett palotájából, nem úgy, ahogyan várták, nem úgy, ahogyan remélték, nem egy dicső hadvezérként, aki győzelemre vezeti népét, nem a zsidó nép kizárólagos uralkodójaként, hanem egy istálló jászlában, vagy éppen egy számaron ülve szelíden és alázatosan. Egy pislákoló fénysugár képében, amely azonban az egész világot lángba borította. Jézus Krisztus megérkezése nem olyan volt mint várták, de olyan, amilyennek az Isten elrendelte. Mert, ahogy mai alapigénkben is kéri a próféta Tekints le az égből.. Isten letekintett az égből. És mit látott? Azt látta, hogy erőszak és elnyomás uralkodik. Azt látta, hogy nincs aki keresse, nincs aki félje az Istent, nincs igaz ember egy sem. És tudta azt, hogy mielőtt leszáll még egy esélyt kell adnia. Az ítéletet meg kell előznie még egy lehetőségnek. Miért?

Mert Isten nem kegyetlen, mert Isten nem egy diktátor, nem egy kényúr. Hanem ahogyan a mai igében Ézsaiás beszél róla: Atya. *Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem? ¹⁶Hiszen te vagy a mi atyánk, Ábrahám nem ismer bennünket, Izráel nem törődik velünk. URam, te vagy a mi atyánk, ősidőktől fogva megváltónknak nevezünk.*

Atya – édesapa, akitől az élet származik, aki teremtett bennünket, *akiért van a mindenség, és aki által van a mindenség.* Sokféle apakép van. Amikor egyszer egy elítélttel beszélgettem éppen karácsony előtt, akkor elmondta: karácsony, szeretet? Engem az apám kidobott az ablakon szenteste. És én beszéltem neki az Atyáról, aki szereti őt, aki sosem hagyja cserben, aki mindig ott van mellette, még a börtön legmélyén is. Mert Isten ilyen Atya, aki nem akar kidobni bennünket az ablakon, hanem mindent megtett azért, hogy mi bemászhattunk hozzá, ha már az ajtót sikerült eltorlaszolniunk magunk előtt.

De nem érezzük-e sokszor mi is azt, amit Ézsaiás ír: *Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem?*

Mintha Isten nem figyelne ránk, mintha bezárná a szemét és a fülét. Ha körülnéznünk ebben a világban, akkor nem egy szerető Atya országát, hanem a pusztítás és gyűlölet világát látjuk. *Hol van féltő szereteted és hatalmad?* – kérdezhetnénk mi is. De gondoljunk csak bele, ha Isten igazságos lenne, ha azt a „jegyet” adná nekünk, amit megérdemelnénk, ha nem adna újra és újra új esélyt, akkor csúfosan megbuknánk. Nem csak társadalmilag, hanem egyénileg éppen úgy, mert a bűneink erőt vesznek rajtunk, mert nem tudunk benne hinni, sem őhozá eljutni... ahogyan Luther mondta.

Amikor Isten eljön, az olyan lesz, ahogyan azt Jézus az oltár előtti igében is lefesti: *„És akkor jelek lesznek a napban, a holdban és a csillagokban, a földön pedig a tenger zúgása és háborgása miatt kétségbeesnek a népek tanácsstalanságukban.”²⁶Az emberek megdermednek a félelemtől és annak sejtésétől, ami az egész földre vár, mert az eget tartóerői megrendülnek.²⁷És akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőben nagy hatalommal és dicsőséggel.*

Adjunk hálát, hogy Isten még nem jött el, hogy még tart a kegyelmi idő. Ugyanakkor lássuk meg azt is, hogy már meggyulladt a gyertya, az ítélet gyertyája. Már elkezdődött az Isten eljövetele. Csak nem egyből tör ránk, hanem hagy időt felkészülni. Egyszülött fiát elküldte, előre küldte, hogy hirdesse a szabadulást. Így teljesedett be Ézsaiás kérése és így kapott választ kérdéseire: *¹⁷Miért engeded, URam, hogy letévedjünk utaidról? Miért engeded, hogy a szívünk kemény legyen, s ne féljen téged? Fordulj szolgálidhoz, örökséged törzseihez!*

Isten odafordult és az ő világosságában látjuk a világosságot. Ilyen Istenünk van. *³Soha, senki sem hallotta, fülébe nem jutott, szemével nem látta, hogy volna isten rajtad kívül, aki ilyet tenne a benne bízókért.*

Az Atya, a mennyei édesapa, aki törődik az övéivel, aki nem fordít nekünk hátat, aki nem dob ki az ablakon, hanem időt ad, időt és lehetőséget ad nekünk hogy rá találjunk. De vajon mi adunk-e neki lehetőséget, van-e rá időnk? Ahhoz, hogy egy dolgozat jól sikerüljön, készülni kell. Készülsz-e az adventre, készülsz-e az Úr eljövetelére? Szánsz-e időt ebben a túlfeszített karácsony előtt időszakban is, arra az Istenre, aki le tudja venni a terheidet, aki olyan ajándékkal tud megajándékozni, amely megváltoztatja, átalakítja, jobbá, boldogabbá teszi az életedet. Miklós püspök életét átalakította az Isten. Ő – bár nagy vagyona volt, azzal másoknak szolgált, mert átélte Isten szabadítását, és segített másokat is, hogy ne az anyagiak miatt kelljen a bűnben vergődniük. Isten így bíz bennünket egymásra, hogy meglássuk a mellettünk lévőket, aki segítséget szenved, de meglássuk a mellettünk lévőben a mennyei Atyát, aki szeretne megajándékozni bennünket.